

**Η ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ Ε.Μ.Π.
ΣΤΗΝ ΑΞΙΟΒΙΩΤΗ ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ
ΟΡΕΙΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ.
ΤΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ
(ΜΕ.Κ.Δ.Ε.) ΤΟΥ Ε.Μ.Π.**

**Επιστρέφοντας ένα μέρος του χρέους στην πατρίδα των ιδρυτών και
μεγάλων ευεργετών του Πολυτεχνείου.**

Δημήτριος Ρόκος, Καθηγητής

Δ.Π.Μ.Σ. του Ε.Μ.Π. «Περιβάλλον και Ανάπτυξη», ΜΕ.Κ.Δ.Ε. του Ε.Μ.Π.

Θέλοντας, για λόγους ηθικούς και έκφρασης έμπρακτης ευγνωμοσύνης προς τους ιδρυτές και μεγάλους ευεργέτες του Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου, να επιστρέψουμε ένα μέρος του χρέους μας στην ορεινή γενέθλια γη τους, αποφασίσαμε το 1993 να σχεδιάσουμε και να πραγματοποιήσουμε, με όλους τους κανόνες της επιστήμης και τεχνικής, στο Μέτσοβο, ένα όνειρο: **"το Μετσόβιο Κέντρο Διεπιστημονικής Έρευνας (ΜΕ.Κ.Δ.Ε.) του Ε.Μ.Π. για την προστασία και ανάπτυξη του ορεινού περιβάλλοντος και των τοπικών ευρωπαϊκών πολιτισμών"**.

Θεμελιακής σημασίας αφετηρία της προσπάθειάς μας, στην οποία και στηρίχθηκαν οι σχετικές ενέργειες και δράσεις μας σε όλα τα επίπεδα, ήταν η κοινά αποδεκτή διαπίστωση ότι:

"Τα βουνά του πλανήτη μας καλύπτουν το ένα πέμπτο της επιφάνειας της γης, αποτελούν τόπο κατοικίας για το 10% περίπου του παγκόσμιου πληθυσμού και προμηθεύουν με νερό, ενέργεια, ορυκτά και δασικά και ποιοτικά γεωργικά προϊόντα τις πεδινές περιοχές.

Σύμφωνα με την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδος το 71% της έκτασης της χώρας ανήκει σε ορεινούς και ημιορεινούς δήμους ενώ σύμφωνα με σχετική έκθεση της Ευρωπαϊκής Ένωσης οι ορεινές εκτάσεις της χώρας μας φτάνουν το 78%.

Ο φυσικός και πολιτισμικός πλούτος των ορεινών περιοχών είναι μοναδικός, αλλά ταυτόχρονα οι περιοχές αυτές αντιμετωπίζουν πολύ σοβαρά προβλήματα, τα σημαντικότερα από τα οποία είναι η φτώχεια, η εγκατάλειψη, η γήρανση του πληθυσμού, η γεωγραφική απομόνωση, το απότομο και ραγδαία εναλλασσόμενο τοπογραφικό ανάγλυφο, οι δυσμενείς για τη γεωργία τοπογραφικές και κλιματικές συνθήκες, ο κατακερματισμός του γεωργικού κλήρου, η αλλοίωση και/ή η απώλεια των τοπικού

πολιτισμικού πλούτου και οι κίνδυνοι για το ιδιαίτερα εύθραυστο φυσικό περιβάλλον."

Τα παραπάνω απετέλεσαν την απαραίτητη τεκμηρίωση για την ίδρυση και λειτουργία από το Ε.Μ.Π. στο Μέτσοβο ενός Διεπιστημονικού Ερευνητικού Κέντρου στην Ελλάδα, με αντικείμενο την Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη των Ορεινών Περιοχών. Στην κατεύθυνση αυτή λοιπόν σχεδιάστηκε μετά από επιτυχή αρχιτεκτονικό διαγωνισμό, κατασκευάστηκε και εξοπλίστηκε μετά από δημόσιους μειοδοτικούς διαγωνισμούς με τη συμβολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και την εθελοντική συνεισφορά πολλών συναδέλφων, από το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο (Ε.Μ.Π.) και λειτουργεί ήδη το Μετσόβιο Κέντρο Διεπιστημονικής Έρευνας (ΜΕ.Κ.Δ.Ε.) του Ε.Μ.Π. για την προστασία και ανάπτυξη του ορεινού περιβάλλοντος και των τοπικών ευρωπαϊκών πολιτισμών.

Το ΜΕ.Κ.Δ.Ε. του Ε.Μ.Π. ιδρύθηκε το 1993 και συγκροτήθηκε το 1998 με αποφάσεις της Συγκλήτου του Ε.Μ.Π. με σκοπό :

- την πραγματοποίηση ουσιαστικής σύνδεσης του Ιδρύματος με την γενέτειρα των Ιδρυτών του, ώστε το Μέτσοβο να γίνει σημαντικός πόλος αποκεντρωμένης διεπιστημονικής, εκπαιδευτικής, ερευνητικής, τεχνολογικής και πολιτισμικής δραστηριότητας του Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου στη Βόρεια Ελλάδα, τα Βαλκάνια και την Ευρώπη και
- την αποτελεσματική συνεισφορά του στην Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη της Ηπείρου και των Ορεινών Περιοχών γενικότερα.

Αντικείμενο των δραστηριοτήτων του ΜΕ.Κ.Δ.Ε. του Ε.Μ.Π. είναι η σχετική διεπιστημονική έρευνα, η διδασκαλία σε μεταπτυχιακό επίπεδο, η συνεχιζόμενη εκπαίδευση, καθώς και η διοργάνωση σεμιναρίων, συνεδρίων και συναντήσεων εργασίας στα σχετικά πεδία, σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, τα άλλα Α.Ε.Ι., την Νομαρχιακή και Τοπική Αυτοδιοίκηση και τους τοπικούς κοινωνικούς και πολιτισμικούς φορείς.

Μέχρι σήμερα, το ΜΕ.Κ.Δ.Ε. του Ε.Μ.Π. έχει πραγματοποιήσει από το 1995 στο Μέτσοβο πέντε Διεπιστημονικά, Διαπανεπιστημιακά Συνέδρια στο πλαίσιο του θεσμού των ανά τριετία Συνεδρίων του Ε.Μ.Π. και του ΜΕ.Κ.Δ.Ε. του Ε.Μ.Π. με γενικό τίτλο "Το Ε.Μ.Πολυτεχνείο για το Μέτσοβο. Επιστρέφοντας μέρος του χρέους στην πατρίδα των Ιδρυτών και Μεγάλων Ευεργετών του". Τα πρακτικά των τεσσάρων πρώτων εκδόθηκαν με επιστημονική επιμέλεια του υπογράφοντος και συγκεκριμένα:

- "Το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο για το Μέτσοβο. Επιστρέφοντας ένα Μέρος του Χρέους", εκδόθηκαν από τις Πανεπιστημιακές

Εκδόσεις του Ε.Μ.Π., Αθήνα 1998, σελ. 752 (περιλαμβάνουν 39 ερευνητικές εργασίες και μελέτες και περιλήψεις τους στα Αγγλικά).

- "Τεχνολογία, Πολιτισμός και Αποκέντρωση", εκδόθηκαν από τις Εναλλακτικές Εκδόσεις, Αθήνα 2001, σελ. 757 (περιλαμβάνουν 50 ερευνητικές εργασίες και μελέτες και περιλήψεις τους στα Αγγλικά).
- "Η Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη στις Ορεινές Περιοχές. Θεωρία και Πράξη", εκδόθηκαν από τις Εναλλακτικές Εκδόσεις, Αθήνα 2004, σελ. 1004 (περιλαμβάνουν 55 ερευνητικές εργασίες και μελέτες και περιλήψεις τους στα Αγγλικά).
- "Η Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη της Ηπείρου", εκδόθηκαν από τον Εκδοτικό Οργανισμό Λιβάνη, Αθήνα 2007, Τόμος Ι-σελ. 507, Τόμος ΙΙ-σελ. 797 (περιλαμβάνουν 65 ερευνητικές εργασίες και μελέτες και περιλήψεις τους στα Αγγλικά).

Το πέμπτο Συνέδριο (2007) με θέμα «Παιδεία, Έρευνα, Τεχνολογία. Από το χθες στο αύριο» πραγματοποιήθηκε στις εγκαταστάσεις του Ε.Μ.Π. στο Μέτσοβο (ΜΕ.Κ.Δ.Ε. του Ε.Μ.Π.), στις οποίες προετοιμάζεται συστηματικά από τώρα και θα λειτουργήσει από το 2008 η 2^η κατεύθυνση σπουδών του Δ.Π.Μ.Σ. του Ε.Μ.Π. «Περιβάλλον και Ανάπτυξη», με αντικείμενο το "Περιβάλλον και την Ανάπτυξη στις Ορεινές Περιοχές".

Την ευθύνη σχεδιασμού, προγραμματισμού και πραγματοποίησης των δραστηριοτήτων του ΜΕ.Κ.Δ.Ε. του Ε.Μ.Π. έχει η οκταμελής Επιστημονική Επιτροπή του, η οποία αποτελείται από τους Καθηγητές του Ε.Μ.Π. Α.Ανδρεόπουλο, Ε.Γαλανή, Δ.Καλιαμπάκο, Ι.Κουμαντάκη, Ν.-Χ.Μαρκάτο, Δ.Μαρίνο-Κουρή, Δ.-Δ.Μπαλοδήμο και Δ.Ρόκο, ο οποίος είναι και ο Επιστημονικός και Διοικητικός Υπεύθυνος του ΜΕ.Κ.Δ.Ε. του Ε.Μ.Π.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΤΟΥ ΜΕ.Κ.Δ.Ε. ΤΟΥ Ε.Μ.Π.

- 1993: Ίδρυση με απόφαση της Συγκλήτου του Ε.Μ.Πολυτεχνείου, μετά από εισήγηση του τότε Πρύτανη, Καθηγητή Ν. Μαρκάτου.
- 1998: Συγκρότηση και ορισμός της Επιστημονικής Επιτροπής του, με απόφαση της Συγκλήτου του Ε.Μ.Πολυτεχνείου, μετά από εισήγηση του τότε Πρύτανη, Καθηγητή Θ. Ξανθόπουλου.
- 2007: Ανασυγκρότηση και διεύρυνση της Επιστημονικής Επιτροπής του, με απόφαση της Συγκλήτου, μετά από εισήγηση του Πρύτανη, Καθηγητή Κ. Μουτζούρη.

Από το 1993 που έγινε η δωρεά του οικοπέδου από τον Δήμο Μετσόβου, (Δήμαρχος Αλ. Καχριμάνης), μέχρι το 2005, που ολοκληρώθηκε η κατασκευή των εγκαταστάσεων του Ε.Μ.Πολυτεχνείου στο Μέτσοβο, πραγματοποιήθηκαν ο αρχιτεκτονικός διαγωνισμός, η μελέτη και ο εξοπλισμός τους. Ενώ οι συνεργάτες του ΜΕ.Κ.Δ.Ε. του Ε.Μ.Π., μετά την δωδεκάμηνη πιλοτική του λειτουργία, μέχρι να ιδρυθούν, προκηρυχθούν και πληρωθούν και οι απαραίτητες θέσεις στο Μέτσοβο, εργάζονται μαζί με την Επιστημονική Επιτροπή του στα γραφεία του στο ΕΜΠ στην Αθήνα.

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΟΥ ΜΕ.Κ.Δ.Ε. ΤΟΥ Ε.Μ.Π.

Το ΜΕ.Κ.Δ.Ε. του Ε.Μ.Π.:

Συμβάλει στην ανάπτυξη και προστασία του ορεινού περιβάλλοντος και των τοπικών ευρωπαϊκών πολιτισμών και στην παροχή συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και μεταπτυχιακών σπουδών (από το 2008).

Πραγματοποιεί έρευνες, μελέτες, σεμινάρια και διεπιστημονικά συνέδρια σχετικά με την προστασία και ανάπτυξη του ορεινού περιβάλλοντος και των τοπικών Ευρωπαϊκών Πολιτισμών.

Αξιοποιείται από τα μέλη της Πολυτεχνειακής κοινότητας, δασκάλους, ερευνητές και προπτυχιακούς και μεταπτυχιακούς φοιτητές, ώστε το Μέτσοβο να αποτελέσει Ευρωπαϊκό Κέντρο αποκεντρωμένης διεπιστημονικής, εκπαιδευτικής, ερευνητικής, τεχνολογικής και πολιτισμικής δραστηριότητας του Εθνικού Μετσοβίου Πολυτεχνείου στην πατρίδα των Ιδρυτών και Μεγάλων Ευεργετών του.

Για την εκπλήρωση των σκοπών του το ΜΕ.Κ.Δ.Ε. του Ε.Μ.Π. συνεργάζεται στενά με: το Ίδρυμα Ανάπτυξης του ΜΕ.Κ.Δ.Ε. του Ε.Μ.Π., το Δ.Π.Μ.Σ. του Ε.Μ.Π. «Περιβάλλον και Ανάπτυξη», το Δ.Π.Μ.Σ. του Ε.Μ.Π. «Γεωπληροφορική», τα Δ.Π.Μ.Σ. του Ε.Μ.Π. με σχετικό αντικείμενο, το Εργαστήριο Τηλεπισκόπησης του Ε.Μ.Π. και τα Εργαστήρια των συνεργαζομένων με το Δ.Π.Μ.Σ. του Ε.Μ.Π. «Περιβάλλον και Ανάπτυξη» Σχολών, το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, το Δήμο Μετσόβου, τη Νομαρχία Ιωαννίνων, την Περιφέρεια Ηπείρου, τους τοπικούς κοινωνικούς φορείς, τα άλλα Πανεπιστήμια και τα Ερευνητικά Κέντρα της χώρας και το Ίδρυμα «Εγνατία» Ηπείρου.

Τόσο ο Επιστημονικός και Διοικητικός Υπεύθυνος του ΜΕ.Κ.Δ.Ε. του Ε.Μ.Π. όσο και τα μέλη της Επιστημονικής Επιτροπής του είναι άμισθα και προσφέρουν τις σε όλα τα επίπεδα υπηρεσίες τους εθελοντικά.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΜΕ.Κ.Δ.Ε. ΤΟΥ Ε.Μ.Π.

Δημιουργήθηκε και ενημερώνεται συστηματικά ηλεκτρονικό αρχείο το οποίο αφορά στις παρακάτω θεματικές κατηγορίες:

Φυσικό, κοινωνικοοικονομικό και πολιτισμικό περιβάλλον των ορεινών περιοχών. Θεσμοί για τις ορεινές περιοχές. Ευρώπη και ορεινές περιοχές. Διεθνείς οργανώσεις και προγράμματα ανάπτυξης των ορεινών περιοχών. Βιοποικιλότητα και κλίμα. Αξιοποίηση /Διαχείριση των φυσικών διαθεσίμων των ορεινών περιοχών. Τουρισμός για τις ορεινές περιοχές. Εκπαίδευση. Αξιοβίωτη Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη των ορεινών περιοχών. Εκπονούνται έρευνες και μελέτες διεπιστημονικού χαρακτήρα στα πεδία ανάπτυξης και προστασίας του ορεινού περιβάλλοντος και των τοπικών ευρωπαϊκών πολιτισμών.

Ιδρύθηκε σχετική με το αντικείμενο των δραστηριοτήτων του βιβλιοθήκη. Οργανώθηκε, εξοπλίστηκε και λειτουργεί σεμιναριακό κέντρο διεπιστημονικής συνεργασίας και επικοινωνίας ελλήνων και ευρωπαϊών πανεπιστημιακών και ερευνητών στα σχετικά πεδία δραστηριοποίησης του ΜΕ.Κ.Δ.Ε. του Ε.Μ.Π. .

Δημιουργήθηκαν και ενημερώνονται συστηματικά κατάλογοι με χρήσιμες ηλεκτρονικές διευθύνσεις και αρχεία τα οποία αφορούν σε:

Οργανισμούς και ηλεκτρονικές πύλες με αντικείμενο τη «βιώσιμη ανάπτυξη». Οργανισμούς, ηλεκτρονικές πύλες και ερευνητικά προγράμματα που αφορούν στις ορεινές περιοχές στην Ελλάδα και τον κόσμο. Προγράμματα σπουδών για το ορεινό περιβάλλον. Οργανισμούς, ηλεκτρονικές πύλες και περιοδικά με αντικείμενο «Περιβάλλον και Ανάπτυξη». Προγράμματα σπουδών με αντικείμενο «Περιβάλλον και Ανάπτυξη». Επιστημονικές, ερευνητικές και πολιτισμικές δράσεις για την Αξιοβίωτη Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη των ορεινών περιοχών.

Διεξάγονται ανά τριετία (από το 1995) Διεπιστημονικά Διαπανεπιστημιακά Συνεδρία για θέματα Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, τα οποία πραγματοποιούνται στις εγκαταστάσεις του Ε.Μ.Π. στο Μέτσοβο.

Στο πλαίσιο της συστηματικής του συνεργασίας με το ΜΕ.Κ.Δ.Ε. του Ε.Μ.Π. το Διεπιστημονικό Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Π.Μ.Σ.) του Ε.Μ.Π. «Περιβάλλον και Ανάπτυξη» διδάσκει τους μεταπτυχιακούς φοιτητές του και τους ασκεί στη διεπιστημονική και ολιστική μεθοδολογία ολοκληρωμένης ανάπτυξης, ειδικολογώντας αναλυτικότερα τα σχετικά με την **Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη των Ορεινών Περιοχών**, «η οποία πρέπει να τελείται σε διαλεκτική αρμονία και με σεβασμό στον άνθρωπο, όπως αυτός εντάσσεται ειρηνικά και δημιουργικά

στο φυσικό και πολιτισμικό του περιβάλλον, όχι ως κυρίαρχος, ιδιοκτήτης ή εκμεταλλευτής του, αλλά ως οργανικό και αναπόσπαστο μέρος του.»

Και αυτό διότι π.χ. η κατασκευή ενός δρόμου, ενός ξενοδοχείου κλπ. στο ευάλωτο γεωλογικά, με έντονο και ραγδαία εναλλασσόμενο ανάγλυφο γεωμορφολογικά και δασωμένο ορεινό περιβάλλον το οποίο συχνότατα παρουσιάζει έντονα έως ακραία καιρικά φαινόμενα και φυσικές καταστροφές (παρατεταμένες περιόδους χιονοπτώσεων και παγετού, πλημμύρες, κατολισθήσεις κλπ.), απαιτούν ειδική και ριζικά διαφορετική από τη συνηθισμένη αντιμετώπιση.

Οι αναπτυξιακές επενδύσεις στις ορεινές περιοχές πρέπει να έχουν, αντικειμενικά, διαφορετικά μεγέθη, χαρακτήρα, ποιότητες, σκοπό και προσδοκίες και οι σχετικές διερευνήσεις, μελέτες σκοπιμότητας κλπ. πρέπει να λαμβάνουν υπ' όψη τους τις συγκεκριμένες πραγματικότητες των ορεινών περιοχών.

Η δεύτερη κατεύθυνση του Δ.Π.Μ.Σ. σχεδιάζεται να λειτουργήσει από 1.10.2008 ενώ την 15 Φεβρουαρίου 2008 λήγει η προθεσμία υποβολής των δικαιολογητικών και αιτήσεων των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών.

Πραγματοποιήθηκαν οι παρακάτω συλλογικές Διεπιστημονικές Έρευνες του Δ.Π.Μ.Σ. του Ε.Μ.Π. «Περιβάλλον και Ανάπτυξη» σε συνεργασία με το ΜΕ.Κ.Δ.Ε. του Ε.Μ.Π.

Αναπτυξιακό Σχέδιο για το Νομό Ευρυτανίας στη Βάση της Αρχής της Ολοκληρωμένης Αξιοβίωτης Ανάπτυξης. Προς ένα Εναλλακτικό Πρότυπο Αναπτυξιακού Σχεδιασμού: Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη. Μελέτη περίπτωσης: Νομός Αρκαδίας. Προσπάθεια Προσέγγισης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης του Νομού Κοζάνης. Αξιοβίωτη Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη για το Νομό Ζακύνθου. Η Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη του Νομού Θεσσαλονίκης Η Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη του Νομού Λακωνίας. Μια διεπιστημονική προσέγγιση. Προσπάθεια Προσέγγισης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης για το Νομό Λέσβου. Οι Αναπτυξιακοί Νόμοι της Ελλάδας Κριτική προσέγγιση από την σκοπιά της Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης. Η Περιβαλλοντική Νομοθεσία στην Ελλάδα από τη σκοπιά της Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης. Νόμοι Χωροταξίας και Πολεοδομίας – Κριτική προσέγγιση από τη σκοπιά της Αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης. Οικονομική, Κοινωνική, Πολιτισμική, Τεχνική-Τεχνολογική Ανάπτυξη Ορεινών Περιοχών της Ευρώπης με Έμφαση στον Πολιτισμό. Ολοκληρωμένη και Αξιοβίωτη Ανάπτυξη των Ελληνικών Νησιών. Η Συνάντηση Κορυφής για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη στο Ρίο (1992) και η Συμβολή της στη Διαμόρφωση των Σχέσεων Ανθρώπου – Περιβάλλοντος. Κριτική Παρουσίαση της Ιστορικής Εξέλιξης Πριν και Μετά. Η Αξιοβίωτη

Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη του Νομού Άρτης. Η Αξιοβίωτη Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη του Νομού Θεσπρωτίας. Η Αξιοβίωτη Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη του Νομού Ιωαννίνων. Η Αξιοβίωτη Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη του Νομού Πρεβέζης

Από την 1-10-2008 στο πλαίσιο της σταθερής από το 1996, συστηματικής και ουσιαστικής συνεργασίας του ΜΕ.Κ.Δ.Ε. του Ε.Μ.Π. με το Διεπιστημονικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ε.Μ.Π. «Περιβάλλον και Ανάπτυξη», θα λειτουργήσει στις εγκαταστάσεις του Ε.Μ.Πολυτεχνείου στο Μέτσοβο (ΜΕ.Κ.Δ.Ε. του Ε.Μ.Π.), η **2η κατεύθυνση σπουδών του Δ.Π.Μ.Σ. με αντικείμενο το «Περιβάλλον και Ανάπτυξη των Ορεινών Περιοχών»** (η οποία νομοθετήθηκε το Σεπτέμβριο του 2007), με τις ίδιες διαφανείς, δημόσιες, αντικειμενικές και αξιοκρατικές διαδικασίες με τις οποίες σχεδιάστηκε και λειτουργεί η 1η κατεύθυνση από το 1996. Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές που θα επιλέγονται θα διαμένουν στις εγκαταστάσεις του Ε.Μ.Π. στο Μέτσοβο.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗ ΧΡΗΣΙΜΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Σε Επιστημονικά Περιοδικά με Σύστημα Κριτών

Ρόκος, Δ., "Τεχνολογία, Πολιτισμός και Αποκέντρωση. Μια απόπειρα ολοκληρωμένης θεώρησης, προσέγγισης και ανάλυσης των πολυδιάστατων σχέσεων, αλληλεξαρτήσεων και αλληλεπιδράσεών τους στα επίπεδα της πολιτικής και της κοινωνίας", Πρακτικά (Ρόκος, Δ. επιμ.), 2ο Διεπιστημονικό Συνέδριο "Το Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο για το Μέτσοβο. Τεχνολογία, Πολιτισμός και Αποκέντρωση", Μέτσοβο 3-6.6.1998, και Ουτοπία, τ.41, 2000.

Σε Πρακτικά Συνεδρίων με Σύστημα Κριτών

Michailidou, E., Rokos, D. "Land policy measures affecting livestock production and forestry in mountainous areas and Worth living Integrated Development", in A.Georgoudis, A.Rosati and C.Mosconi (eds.), Proceedings, "Animal Production and Natural Resources Utilisation in the Mediterranean Mountain Areas", EAAP Publication 115, Wageningen Academic Publishers, Wageningen, 2005.

Αβούρη, Ε., Ρόκος, Ε., Γαλανού, Ε. "Συμβολή της τηλεπισκόπησης και των Γεωγραφικών Συστημάτων Πληροφοριών στην υδρογεωλογική έρευνα ορεινών και ημιορεινών περιοχών", Πρακτικά (Ρόκος, Δ. επιμ.), 3ο Διεπιστημονικό Διαπανεπιστημιακό Συνέδριο «Η Ολοκληρωμένη

Ανάπτυξη στις Ορεινές Περιοχές. Θεωρία και Πράξη», Μέτσοβο 7-10 Ιουνίου 2001, σελ. 904-925, ΜΕ.Κ.Δ.Ε. του Ε.Μ.Π., Αθήνα, 2004.

Κολοκούσης, Π., Ιωσηφίδης, Χ., Ρόκος, Δ. "Διερεύνηση των δυνατοτήτων των νέων δορυφορικών τηλεπισκοπικών δεκτών LANDSAT 7 ETM+ και IKONOS στη χαρτογράφηση και παρακολούθηση των μεταβολών των ορεινών περιοχών", Πρακτικά (Ρόκος, Δ. επιμ.), 3ο Διεπιστημονικό Διαπανεπιστημιακό Συνέδριο «Η Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη στις Ορεινές Περιοχές. Θεωρία και Πράξη», Μέτσοβο 7-10 Ιουνίου 2001, σελ. 875-903, ΜΕ.Κ.Δ.Ε. του Ε.Μ.Π., Αθήνα, 2004.

Μιχαηλίδου, Ε., Ρόκος, Δ. "Πολιτική γης για την Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη των ορεινών περιοχών στους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας και δασοπονίας", Πρακτικά (Ρόκος, Δ. επιμ.), 3ο Διεπιστημονικό Διαπανεπιστημιακό Συνέδριο «Η Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη στις Ορεινές Περιοχές. Θεωρία και Πράξη», Μέτσοβο 7-10 Ιουνίου 2001, σελ. 209-250, ΜΕ.Κ.Δ.Ε. του Ε.Μ.Π., Αθήνα, 2004.

Παπαδημάτου, Α., Ρόκος, Δ. "«Βιώσιμη» και Αξιοβίωτη Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη στις ορεινές περιοχές της Ελλάδας και του κόσμου", Πρακτικά (Ρόκος, Δ. επιμ.), 3ο Διεπιστημονικό Διαπανεπιστημιακό Συνέδριο «Η Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη στις Ορεινές Περιοχές. Θεωρία και Πράξη», Μέτσοβο 7-10 Ιουνίου 2001, σελ. 141-171, ΜΕ.Κ.Δ.Ε. του Ε.Μ.Π., Αθήνα, 2004.

Ρόκος, Δ. "Η Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη στις ορεινές περιοχές. Θεωρία και πράξη", Πρακτικά (Ρόκος, Δ. επιμ.), 3ο Διεπιστημονικό Διαπανεπιστημιακό Συνέδριο «Η Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη στις Ορεινές Περιοχές. Θεωρία και Πράξη», Μέτσοβο 7-10 Ιουνίου 2001, σελ. 79-140, Μέτσοβο, ΜΕ.Κ.Δ.Ε. του Ε.Μ.Π., Αθήνα, 2004.

Ρόκος, Δ., "Θεμελιώδεις προϋποθέσεις για ένα σχέδιο αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης. Η περίπτωση μιας ελληνικής περιφέρειας. Από τη θεωρία στην πράξη", Πρακτικά Συνεδρίου "Εξουσία και Κοινωνίες στη Μεταδιπολική Εποχή", Χανιά 25-27 Αυγούστου 2000, Τομέας Φιλοσοφίας, Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, σελ. 173-196, Ιωάννινα, 2001.

Βιβλία

Ρόκος, Δ. "Από τη "βιώσιμη" ή "αιφόρο" στην αξιοβίωτη ολοκληρωμένη ανάπτυξη", Εκδοτικός Οργανισμός Α.Α.Λιβάνη, σελ. 551, Αθήνα, 2003.

Συμμετοχή σε Συλλογικά Βιβλία

Ρόκος, Δ. "Ανάπτυξη και περιβάλλον. «Βιώσιμη» ή αξιοβίωτη ολοκληρωμένη ανάπτυξη", στο "Επιστημονικές Μελέτες προς τιμήν του Καθηγητού Νίκου Ι. Κόνσολα", Ανάτυπο, Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, σελ. 559-592, Αθήνα, 2005.

Ρόκος, Δ. "Αξιοβίωτη ολοκληρωμένη ανάπτυξη. Για έναν ειρηνικό και καλύτερο κόσμο." στο «Ανάπτυξη και περιβάλλον. Διαλεκτικές σχέσεις και διεπιστημονικές προσεγγίσεις», Επιστημ.Επιμ. Δ.Ρόκος, Εναλλακτικές Εκδόσεις, σελ. 23-68, Αθήνα, 2005.